

Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové
Hodnocení diplomové práce vedoucí práce

Jméno autorky: Bc. Kateřina FÍLOVÁ

Název práce: Výukové metody ve vyučování biologie a českého jazyka a literatury

Vedoucí práce: Mgr. Daniela VRABCOVÁ, Ph.D. Katedra pedagogiky a psychologie PdF

Téma práce: aktuální, vyzdvihnout je třeba je třeba úsilí autorky o napojení obecně didaktického pohledu do vyučování v aporbačních předmětech s komparativním záměrem. Za pozitivní považují spíše aktivizační didaktickou tendenci.

Rozsah práce a struktura práce: Z hlediska rozsahu diplomová práce splňuje minimální stanovenou hranici počtu stran. Autorka současně překročila doporučený maximální rozsah práce.

Autorka se zatím nedokázala vypořádat s nutností vybrat pro prezentaci empirických zjištění například jen část dat, nebo v datech akcentovat pouze komparativní syntézu před specifikací jednotlivých případů (v daném případě tříd, přístupů vyučujících) pro dodržení rozsahu. Přes uvedené se domnívám, že autorkou zvolený postup postupné specifikace vyučovacích hodin jako kontextu užívaných vyučovacích metod a přístupů vyučujících je zdrojem velmi cenných zjištění a cenného empirického materiálu. Sběr všech dat z terénu vysoce oceňuji.

Stylistická a jazyková stránka práce: odpovídá a dílčími rezervami požadavkům

Výsledek antiplagiátorské kontroly: Odpovídá charakteru práce, zdroje využity funkčně. (Práce byla vyhodnocena v Odevzdej.cz; celková podobnost 22 %). Autorka odkazuje na zdroje a autory.

V práci se zdroji je patrný smysl pro systémovost a úsilí o pečlivost.

Zaměření práce a teoretická část: teoreticko-empirické

V teoretické části, která zahrnuje strany 12–46 autorka prezentuje vybrané typologie vyučovacích metod a naznačuje, jak výukové/ vyučovací metody sama nahlíží i že si je vědoma rozmanitostí v existujících typologiích. Autorka teoretickou část člení na kapitoly 1-4. Postupuje od obecného vymezení výuk. metod k vybraným typologiím využívaných v biologii (kapitola 3) a v českém jazyce (kapitole 4). Autorka v textu práce prokazuje, že je schopna pracovat se zdroji i základní vhlad do typologií vyuč. metod. Některé dílčí rezervy z práce se zdroji i nezbytným kritickým zhodnocením odpovídají typu a rozsahu závěrečné práce.

Oceňuji, že autorka usiluje o aplikaci obecně didaktického pohled, který do jist míry představuje integrující hledisko a rámec. Současně do budoucna doporučuji zaměřit pozornost více i na zdroje z oborových didaktik.

Praktická část: Praktická část je členěna na tři kapitoly (5-7) a pokrývá strany 47-171. Kapitola 5 je zaměřena na metodologické aspekty výzkumného šetření. V kapitole 5 je také specifikován výzkumný vzorek. Oceňuji velikost i strukturovanost vzorku. Oceňuji i strukturovanost charakteristiky vzorku (viz str. 49-52).

Hlavními výzkumnými metodami jsou: pozorování, dotazník pro žáky a rozhovory s vyučujícími. Vzájemné napojení jednotlivých metod vyplývá velmi pěkně z charakteristiky vzorku.

Podkapitola Kapitola 6 je členěna na dvě podkapitoly, 6.1 je zaměřena na předvýzkum (s. 53-61), 6.2 je prezentací empirických zjištění. Kapitola 7 je zaměřena na shrnutí výzkumných zjištění.

Autorka se zaměřila na subjektivní vnímání žáků a jejich spokojenost. Kvantitativní data prezentuje s užitím grafů a tabulek a čile využívá jednotného způsobu: sloupcový graf a tabulka. Vždy jsou užity relativní četnosti. Grafy a tabulky jsou přehledné. Autorka stručně a funkčně komentuje i data v textu.

Použitá literatura, použité zdroje, citace v textu: požadavky splněny s dílčími rezervami

Formální stránka práce: splňuje požadavky

Využitelnost pro teorii a praxi: střední

Cíl práce: cíl práce splněn

Celkové zhodnocení: Diplomová práce splňuje požadavky s dílčími rezervami. Doporučuji k obhajobě. Dílčí rezervy viz výše.

Přes některé rezervy (viz výše) se domnívám, že je z práce patrná autorčina snaha poctivě zachytit charakter, rámec výzkumného šetření i popsat získaná zjištění a poskytnout vhlad do jednotlivých segmentů v podobě předvýzkumu i jednotlivých tříd pro specifikaci i zachování kontextu (většímu rozsahu přispívá i kombinace dotazníku a observačního pozorování ve vyučování.

Pro další případné odborné práce autorce doporučuji vyhradit si dostatečný čas pro získání odstupu od práce s daty; mohlo by to vytvořit dobrý základ a prostor pro selektivnější, systémovější a kritériálně více fokusovanou komparaci. Větší časová rezerva a časový předstih by prospěly i přípravné fázi výzkumného šetření při navrhování výzkumných nástrojů.

Otázky a témata k diskusi: Autora prosím, aby u obhajoby:

- 1) specifikovala hlavní přínos: a) teoretické části, b) empirické části své diplomové práce. Prosím autorku, aby z empirické části vybrala 2-3 zjištění, která považuje za klíčová.
- 2) Prosím také o vyjádření k otázkám:
 - Co autorku nejvíce překvapilo při hospitacích v terénu a co v dalších empirických zjištěních?
 - Co by při dalším případném empirickém šetření autorka udělala jinak?
- 3) formulovala metodologické rezervy, které odhalila v návaznosti na intenzivnější a záměrné navázání na jiné závěrečné práce.
- 4) na základě své diplomové práce formulovala doporučení pro praxi. Doporučuji rozvahu.

V Hradci Králové 12. 6. 2024

**Mgr. Daniela VRABCOVÁ, Ph.D.,
Vedoucí práce**